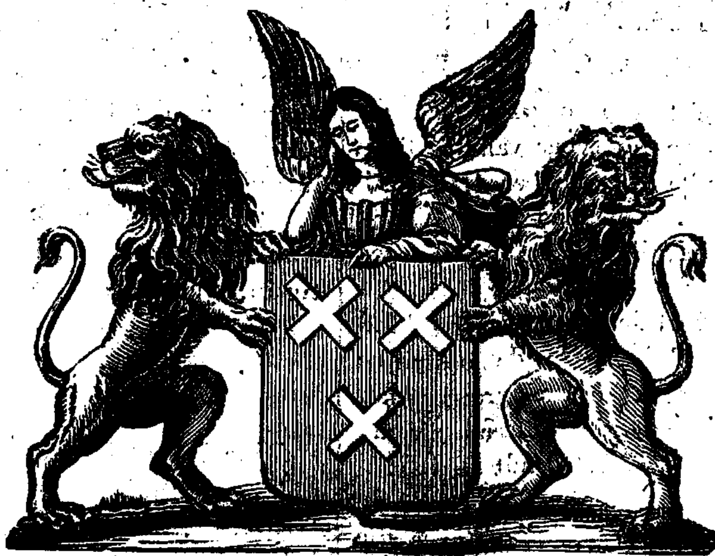
N°. 28. **1845.**

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 6 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den Maart.

Reeds is gesproken van de verklaring door den minister van financiën *Lacave Laplagne*, in den boezem der commissie van het budget gegeven, nopens de reductie der 5 pCt. renten. Daaromtrent worden thans nadere berigten medegedeeld, waaruit men het gevoelen van het gouvernement over deze zaak leert kennen. De minister heeft aan de commissie hoofdzakelijk te kennen gegeven, dat het gouvernement jegens de inschrijvers der jongste leening volstrekt geene verbindtenis had aangegaan, maar dat het de gevolgen van den gelijktijdigen maatregel eener conversie en der leening had moeten overwegen. Het was niet twijfelachtig of er zou eene groote variatie in de beursprijzen plaats hebben, zoodra er een ontwerp van reductie aangeboden was, daar de houders der 5 pCt., die zich aan de reductie niet wilden onderwerpen, zich beijveren zouden hunne schuldbrieven ter beurze te brengen. Het gevolg zou zijn, dat die rentehouders de 3 pCt. zouden nemen, 't geen aan de associatie aan wie die leening toegewezen was, een voordeel zou geven dat hun niet toekwam, of wat nog waarschijnlijker was, de rentehouders zouden hunne fondsen, in afwachting van betere gelegenheid, tijdelijk beleggen. In het laatste geval zou er eene schaarschte aan de beurs ontstaan, die niet zou kunnen aangevuld worden, dan door het aantrekkelijke van eenen lageren koers; die daling zou alle fondsen drukken; 't geen zoo wel aan de genoemde associatie als den staat eene aanzienlijke schade zou berokkenen, en het crediet schokken. Bij deze bedenkingen kwam nog, dat het gouvernement op dit oogenblik voor de uitvoering der ijzeren spoorwegen aan de kamers eene grootere medewerking vroeg, dan het tot nog toe gedaan had; dat dit eene soort van leening was, en dat het gelijktijdig bestaan van die beide financiële ondernemingen het onvoorzigtig maakte om thans aan eene derde te denken. De maatregelen waarmede men zich thans bezig hield, tot wering van allerlei actie-kompagnieschappen voor spoorwegen, hadden, ten derde, nog haar beslag niet gekregen, en zoo lang dit niet geschied was, zou er bij de neiging om in die ondernemingen kapitalen te beleggen, te groot gevaar bestaan om eene reductie te bewerkstelligen. Intusschen deed de minister opmerken dat al die bezwaren uit de tegenwoordige omstandigheden voortvloeiden, dat zij met de opening der volgende zitting zouden hebben opgehouden, zoodat dan ook de minister, uit naam van het kabinet, gemagtigd was te verklaren, en zich verbond om alsdan een wetsontwerp tot conversie der 5 pCt. rente aan te bieden, ten ware redenen van overwegend belang tusschen beide kwamen en den maatregel volstrekt verhinderden.

Terwijl de minister deze verklaringen in den boezem der commissie gaf, heeft inmiddels de heer *Muret de Bort*, in de zitting der afgevaardigden van Zaturdag, reeds een voorstel gedaan tot conversie der 5 pCt. renten in 4½ pCt., met bepaling dat de houders der 5 pCt. die zich binnen eene maand tijds niet voor de conversie hebben verklaard, tegen pari gerembourseerd zullen worden, en de houders der nieuwe 4½ pCt. schuldbrieven gedurende de eerstvolgende tien jaren tegen remboursement gewaarborgd worden.

Naar men verzekert, zijn de gedeputeerden der linker zijde overeengekomen, om bij monde van de heeren *Gouin*, *Baudé* en *Garnier Pages*, bij wijze van amendement, nog verscheidene veranderingen in dit ontwerp voor te stellen.

— Het stedelijk bestuur van Nantes heeft zijne betrekking neergelegd uit hoofde dat het gedurig met den stedelijken raad overhoop lad en zich dus steeds in haren werkkring gedwarsboomd zag.

— De heer *van Glucksberg* is gisteren met verlof van Madrid in de hoofdstad aangekomen.

— De bisschop van Chartres, de aartsbisschoppen van Reims en Besançon, hebben amendementen uitgevaardigd, waarin zij verklaren, aan dat van den cardinaal *de Bonald* hunne goedkeuring te hechten. Een Katholijk blad meldt, dat dit voorbeeld nog door andere geestelijken zal gevolgd worden.

De *Constitutionnel* noemt deze handelwijs regeringloosheid, en wijt dit aan de zwakheid der regering, welke tot niets strekken zal dan om de bisschoppen te toonen, dat zij alles vermogen.

— De ontvangst van den heer *Sainte-Beuve* als lid der Fransche Akademie had den 27 Februarij meer nieuwsgierigen dan gewoonlijk naar de zaal der Akademie gelokt. Men merkte ook den heer *Villeman* op, die bij zijne komst in de zaal door de gansche vergadering met luid gejuich werd begroet.

— Uit Toulon schrijft men van den 25sten Februarij: »Onophoudelijk worden van hier troepen naar de noordkust van Afrika ingescheept. Het stoomfregat *Orenoque*, dat ll. zaturdag naar Oran vertrok, had een groot getal militaire passagiers van verschillende korpsen aan boord. Tegen den 15den Maart moeten al de detachementen, welke de verschillende depôts moeten leveren in Afrika aangekomen zijn, en voor den 1sten April, het gewone tijdstip der voorjaarsoperatiën, moeten al de regimenten hunne versterkingen bekomen hebben."

— Het dagblad *l'Algerie* schrijft:

» *Abd-el-Kader* onthoudt zich steeds in het Rif; de keizer van Marocco heeft hem daar willen vervolgen, maar zijne troepen hebben geweigerd te gehoorzamen. Een onzer korrespondenten uit Marocco [illegible], dat zoo *Abd-el-Kader* het gebergte van Rif mogt willen verlaten om in Algerie te trekken, en hij door onze troepen geslagen zijnde, daarheen mogt willen terugwijken, de keizer toelaten zou dat wij zelven hem aldaar vervolgden. De sultan schijnt overigens zeer wel gezind voor Frankrijk; hij heeft een zeer gunstigen maatregel voor ons genomen. Hij heeft bevolen, dat alle koopwaren voor onze grenzen bestemd, over Fez worden gevoerd, waar een tolkantoor is opgerigt; dit is met de voorname bedoeling geschied om te verhinderen dat *Abd-el-Kader* toevoer van munitie ontvangt, terwijl den Engelschen smokkelhandel daardoor een gevoelige slag toegebragt wordt."

— In de zitting van den 27sten Februarij is in den Zwitserschen landdag te Zurich de discussie over de zaak der Jezuiten aangevangen. De heer *Neuhans*, ambtman (avoijer) van Bern en het hoofd der liberale partij, heeft het eerst het woord gevoerd; hij heeft een zestal redenen aangevoerd, waarom de Jezuiten behoorden uitgedreven te worden. De heer *Siegwart*, gedeputeerde van Lucern, heeft natuurlijk in een gansch tegenovergestelden geest gesproken. Beide redevoeringen behelsden ieder een volledig pleidooi voor en tegen de zoo geruchtmakende kompagnieschap der Jezuiten. Zeer uitgebreide redevoeringen, in denzelfden geest als die van den heer *Siegwart*, zijn eveneens gehouden geworden door de afgevaardigden van Freiburg, Schweiz, Zug, Uri en Unterwalden. Vervolgens heeft de heer *Munsinger*, een katholijk en afgevaardigde van Solothurn, een geheel katholijk kanton, betoogd, dat de instelling der Jezuiten gevaarlijk was, hare strekking overheerschend, insluitend, dat hunne tegenwoordigheid slechts tweedragt baarde, en besloot hij gevolgelijk met hunne uitdrijving te verlangen. De afgevaardigden van Glaris en Appenzell, buitengedeelte, spraken in denzelfden zin en vereenigden zich met de conclusie van den Bernschen afgevaardigde. — De gewigtige descussie moest den volgenden dag worden voortgezet.

— De berigten uit Madrid tot den 24sten Februarij houden niets bijzonders.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 121,40; 3 pCt. 85; Nap. r. 100,20; Spanje 3 pCt. 40½; Rom. L. 105½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den Maart.

De pruissische *Staats-Courant* behelst een overzigt van de inkomsten der regten op den in-, uit- en doorvoer van het Tolverbond, gedurende het jaar 1844. De inkomsten hebben 1,105,821 rijksdaalders meer bedragen dan in 1843. Het blad doet opmerken, dat dit bedrag, zonder de vroeg ingevallen vorst, nog hooger zou geweest zijn.

— Bij een manifest van 15 Februarij heeft de Keizer van Rusland bevolen, dat de gewone ligting van rekruten in de oostelijke gouvernementen dit jaar den 27sten Maart, en dus vroeger dan anders, tot een bedrag van zeven man van de duizend zielen, zal plaats hebben. De aanhef van dit manifest luidt aldus:

»Naar mate de allengs voortgaande onderwerping der bewoners van het Kaukasische gebergte de Russische heerschappij over die afgelegene landstreek bevestigt, brengt zij ook de noodzakelijkheid mede van eene vermeerdering Onzer voor de operatien in den Kaukasus bestemde strijdkrachten, waarbij de sterkte der overige naar de behoeften en de waardigheid des rijks afgemeten gedeelten des legers niet mag worden verminderd. Uit dien hoofde hebben wij goedgevonden," enz.

— Uit Weenen schrijft men:

» Het gouvernement heeft het besluit genomen gevolg te geven aan het reeds beraamde plan om den spoorweg, bekend onder den naam van keizer *Ferdinands* Noordbaan, te verlengen, in de rigting van Lemberg in Gallicie en Czernotwitsch in de Bucowina, van waar hij een zijtak zal worden van den spoorweg, welken het russisch gouvernement doet aanleggen naar Odessa aan de Zwarte Zee. Het bestek voor dezen weg zal onmiddellijk worden gemaakt, en terstond daarna zal met den arbeid aan deze oostelijke spoorweglijn begonnen worden, die nog vóór de westelijke zal voltooid zijn, welke van Weenen over Lintz naar de beijersche grenzen zal loopen. Het oogmerk van het gouvernement is om de spoorwegen die naar de zeekust loopen ten spoedigste te voltooijen; met den grootsten ijver wordt dan ook in het zuiden gearbeid aan den spoorweg welke Grätz met Triest moet vereenigen, en in het noorden aan dien welke van Praag naar Dresden loopt, en zich daar verbindt met andere spoorwegen die tot naar Hamburg en Stettin leiden.

— De *Augsburger Allgemeine Zeitung* geeft een berigt uit Weenen van 23 Februarij, aangaande de Zwitsersche aangelegenheden, waarin men het volgende leest: »Tot hier toe hebben de mogendheden zich bepaald om den loop der zaken in het eedgenootschap gade te slaan en maatregelen te beramen voor het geval dat die noodig mogten wezen. Omtrent het beginsel — behoud der bondgenootschappelijke instellingen van 1815 — zijn zij het eens; ten aanzien van de keuze der middelen is ook geene oneenigheid te vreezen. Op dit oogenblik zal ten gevolge van de gebeurtenissen in Waadtland, ten minste de spoedige uitvoering der voorloopig afgebroken maatregelen als onvermijdelijk noodzakelijk beschouwd worden. Zoo wij goed onderrigt zijn, zal de Sardinische regering onverwijld een observatie-korps doen aanrukken; Oostenrijk zal mede twee of drie regementen naar de grenzen zenden; het Duitsche bondgenootschap zal de grenzen aan den kant van Baden doen bezetten. Welke voorzorgen Frankrijk zal nemen, zal weldra blijken, en men kan de verzekering geven dat deze mogendheid tot nog toe met de overige mogendheden van het vaste land eenstemmig gehandeld heeft. Men heeft reden om te hopen, dat deze ernstige demonstratien de gewenschte uitwerking hebben zullen, en dat nadrukkelijker maatregelen door den terugkeer van Zwitserland tot de wettige orde overbodig zullen worden."

— Volgens berigt uit Rome, van den 15 Februarij, blijven de onderhandelingen tusschen den Pauselijken Stoel en Rusland steeds vruchteloos. De Pauselijke Stoel had zich, naar men meldt, uit aanmerking van bijzondere omstandigheden, laatstelijk bereid verklaard, ten aanzien van eenige punten van geschil iets toe te geven, maar het Russisch bewind had veel meer verlangd, en de onderhandelingen waren daardoor weder geheel afgebroken.

— Van de Italiaansche grenzen wordt gemeld, dat de onlangs verbreide geruchten omtrent de voortdurende geheime woelingen der revolutionnaire partij in den Kerkelijken Staat en in Napels, en omtrent het ontdekken van het ontwerp dier partij, om in het aanstaande voorjaar ergens weder eenen opstand te doen uitbreken, bevestigd worden. Dien ten gevolge hadden in verscheidene steden, ook zelfs in Rome, weder arrestatiën en huiszoekingen plaats gehad.

— Men schrijft uit Konstantinopel, van den 12 der vorige maand:

»De vergaderingen van den Divan volgen elkander spoeder op, en men verzekert algemeen, dat, ten gevolge daarvan, weldra gewigtige veranderingen in het bestuur te verwachten zijn. Verleden zaturdag werd er eene tweede conferentie door de vertegenwoordigers der vijf groote Mogendheden, over de aangelegenheden van Syrie, gehouden, en wel ditmaal bij den Oostenrijkschen Internuntius, graaf *Stürmer*. Men blijft beweren, dat in het aanstaande voorjaar de nieuwe regent van Servië, Vorst *Alexander Karageorgiewitsch*, herwaarts zal komen, om door de Porte plegtig in zijne betrekking te worden bevestigd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den Maart.

Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden:

1°. vergunning te verleenen tot het voortdurend dragen der activiteits-uniform van het wapen, waartoe zij het laatst hebben behoord:

aan den gepensionneerden luitenant-kolonel der dragonders *J. J. Nepveu*, aan den gepensioneerden ritmeester der lansiers *M. Koster*, en aan de gepensionneerde 1ste luitenants der infanterie *A. G. van der Linden* en *J. L. N. du Bois*;

2°. op het daartoe door hen gedaan verzoek, het pensioen toe te staan:

aan de ritmeesters der 1ste klasse *O. L.* graaf *van Limburg Stirum* en *J. F. Loeff*, van het 3de regement dragonders, beiden onder toekenning van den rang van majoor, buiten bezwaar der schatkist; *D. van Werkhoven* en *W. G. van Noort*, van het 1ste regement dragonders, aan eerstgemelde onder toekenning van den rang van majoor, buiten bezwaar der schatkist, en aan laatstgemelde met vergunning om de activiteits-uniform van het korps, waartoe hij het laatst heeft behoord, voortdurend te blijven dragen;

aan de 1ste luitenants *A. Lutz* en *C. H. Devallée*, van het 1ste regement dragonders, beiden onder toekenning van den rang van ritmeester, buiten bezwaar der schatkist, en laatstgemelde tevens met vergunning om de activiteits-uniform van het korps, waartoe hij het laatst heeft behoord, voortdurend te blijven dragen; *E. A. G. M.* graaf *Duchastel* en *H. F. A. A. de Meulenaere*, van het 2de regement dragonders, beiden onder toekenning van den rang van ritmeester, buiten bezwaar der schatkist; *M. A. de Bellefroid* en *L. van Kutzleben*, beiden van het 1ste regement lansiers, aan eerstgemelde onder toekenning van den rang van ritmeester buiten bezwaar der schatkist; en *J. F. Gobius*, van het 1ste regement dragonders; en

aan den 2den luitenant *H. L. Cloete*, van het 2de regement dragonders;

3°. op het tractement van non-activiteit te stellen:

de 2de luitenants *R. Barrington*, van het 2de regement infanterie, en *S. Bos*, van het 2de regement artillerie;

4°. over te plaatsen:

bij het wapen der artillerie in Oost-Indie, den 2den luitenant *F. de Charon de St. Germain*, van het 1ste regement artillerie,

5°. te benoemen:

tot kapitein, den 1sten luitenant *P. van Viersen*, magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse, te Naarden.

tot magazijnmeester der artillerie te Grave, den 1sten luitenant *G. T. Schindler*, van het 2de regement artillerie.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich eergisteren bezig gehouden met het onderzoek van het wetsontwerp nopens de onteigening ten algemeenen nutte en met dat wegens de invordering der directe belastingen.

Gisteren zijn zij voortgegaan met het onderzoek van de laatstgemelde voordragt van wet, benevens van het ontwerp ten aanzien van den landbouw.

— De Provinciale Staten van Zuid-Holland zijn buitengewoon bijeen geroepen tegen den 14 Maart, ten einde over te gaan tot het opmaken van voordragten van candidaten, ter vervulling van twee raadsheersposten in het provinciaal hof van Zuid-Holland, opengevallen door de benoeming van den heer mr. *Wintgens*, tot raadsheer van den Hoogen Raad, en door het overlijden van den heer mr. *de Lange van Wijngaarden*.

— Op dingsdag den 11den dezer, zal aan het locaal van het gouvernement te 's Hertogenbosch worden aanbesteed, het maken van eenen voetmuur, voorzien van een hardsteenen dekstuk en het daarop stellen van een ijzeren hekwerk, ter afsluiting van de begraafplaats van den schilder *Jordaens*, enz., in de gemeente Putte, alsmede het in orde brengen van het grafteeken van dien schilder en al hetgeen daarmede verder in betrekking staat, met de daartoe vereischte leverantien, arbeidsloonen, enz. Het bestek zal op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

— In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* leest men het volgend berigt:

» Wij verheugen ons in staat te zijn, aan onze lezers, de zegepraal te kunnen mededeelen, die de goede zaak van den gezagvoerder van het schip *de Vrouw Johanna* op de logen en laster behaald heeft, welke zijne eigene landgenooten zich niet ontzagen zoo veel mogelijk te doen verspreiden. Onze correspondent te Marseille meldt ons, dat de consul van Barcelona aan den kapitein, in naam van onzen gezant te Madrid, heeft medegedeeld, dat de Spaansche regering aan Z. E. kennis had gegeven, dat hij spoedig met zijn schip en geheele lading, ook de in beslag genomen geweren, zou kunnen vertrekken; dat hij de som, welke hij voor schadevergoeding eischte, zou opgeven, en procuratie aan iemand aldaar laten, om ze voor hem te vragen, en dat eindelijk voor schadevergoeding en herstel van eer zou gezorgd worden. Onmiddellijk, nadat de kapitein opgave had gedaan en procuratie gegeven, werd zijn schip ontzegeld, en vrolijk wapperden de Nederlandsche vlaggen, van het nu van ieder onteerend vermoeden bevrijde Nederlandsche schip. Het schip, schrijft men ons, zal eerstdaags naar Marseille onder zeil gaan. Wij hopen en vertrouwen, dat onze gezant te Madrid, die tot nu toe zoo veel ijver aan deze zaak heeft besteed, ook zorgen zal voor eene ruime schadevergoeding en voor een herstel van eer, dat, zoo men ons reeds vroeger verzekerde, schitterend zal zijn."

— Aan het *Algemeen Handelsblad* ontleenen wij het volgende:

»Wij hebben in eene uitgebreide en hoogst belangrijke verzameling of zoogenaamde Atlas van Oudheden, betreffende Amsterdam, het hier volgend gedrukte stuk gezien, hetwelk wij, bij de op nieuw ingevallen vorst, ter overneming niet onwaardig hebben geacht:

In Januarij sestien-hondert seven-en-tsestig,
Doen vroort en het snieuwde seer heftig;
Styf ses weeken stondt de vaert geheel stil,
Drie weeken voer men weer geheel na wil:
Het voornaemste dat hier wordt genoteert,
Is datter soo veel ys quam in de Meert.

NOTA.

De 16 Meert begont weer hart te vriesen.
De 17 mosten de visschers de winst verliesen.
De 18 liep veel volk voor de laegh op 't Y.
De 19 passeerd men van d'een tot d'ander zy.
De 20 boodt weer en windt noch weynigh soen.
De 21 leeck of weer en windt anders wou doen.
De 22 was de windt weer felder aan 't vriesen.
De 23 begon 't ys door de son hart te verliesen.
De 24 al vriesende verloor 't ys zyn kracht.
De 25 zynder veel over 't Y komen met voordacht.
De 26 liepender noch drie van Stee over 't Y.
Namiddagh zeylden de schuyten de stadt voorby.
De 27 heeft d'ooste-windt 't ys op Pampus hoog geset.
De 29 was 't varen daar over dog wel belet.
De 30 quamen eenige daarover varen en loopen mee.
De 1 April liepen eenige personen noch op Zuyer-Zee.
De 2 dito is in 't Val een schip door 't ys vast gehecht.
Dit is noteert van M. T. de Lootsen haar knecht.
Om Godts groote wonder ende kracht.
Te doen helpen houden in gedacht."

— Uit Vreeswijk schrijft men van den 2den Maart:

» Voor het dorp gaat men weder te voet over het ijs. De overtogt aan het Veer gaat geregeld. Ten gevolge van bestaande werking in het ijs in den Boven-Rijn en de opbreking van het ijs in het Pannerdensche-Kanaal zijn in Gelderland bereids eenige stations bezet. Het ijs blijft steeds vast, en de passagie is voortdurend geregeld.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 4den Maart:

» Laatstleden Zaturdag voormiddag was de rivier vóór deze stad zonder drijfijs en gaf gelegenheid tot eene geregelde overvaart. Het water wies echter ziender oogen, zoodat daardoor het langs de kanten vastgezette ijs losraakte en met geweld voortdreef, tot aan het vastzittende ijs, beneden het fort Kraijenhoff, tegen hetwelk hetzelve met zoo veel geweld werd opgedrongen, dat de geheele ijsbedekking daardoor in beweging geraakte en doordreef. Daarop kwam eene verschrikkelijke ijsmassa afzetten, welke met eene groote snelheid voorbij dreef, zoodat alle passage over de rivier onmogelijk werd gemaakt. Een schuitje, dat van den Lentschen kant herwaarts had willen oversteken, is in het ijs blijven vastzitten en heeft verscheiden uren op hetzelve moeten vertoeven. Tegen den avond heeft het ijs zich, met eenen waterstand van bijna 4½ el, vóór deze stad vastgezet en des Zondags werd hetzelve reeds menigvuldig, gisteren en heden nog meer algemeen gepasseerd. Een zeer goede weg is ter plaatse van het veer voor voetgangers, sleden en rijtuigen aangelegd; de laatste hebben, vóór zoo ver wij weten, den weg nog niet gepasseerd.

— Het ijs op den Rijn bij Dusseldorf is laatstleden Vrijdag namiddag in beweging geraakt, en dreef toen in groote massaas die stad voorbij, hetwelk den volgenden morgen tegen twaalf ure nog voortduurde. Het water, dat vrijdag zigtbaar wies, en eene hoogte van twaalf voeten bereikte, was toen weder tot nagenoeg zes voeten gevallen. Men voegt hierbij, dat het indrukwekkend schouwspel van den ijsgang met een zonderling tooneel vergezeld ging, naardien eenige hazen en een vos door het ijs werden medegevoerd, en bestendig pogingen aanwendden om het gevaar te ontkomen, van of te verdrinken, of door de ijsschollen verpletterd te worden. Eindelijk gelukte het den vos den wal te bereiken, maar wat van de arme hazen geworden was wist men niet.

— De heer *F. H. Kleine*, te Haarlem, heeft getracht in het gemis te voorzien, dat er nog altijd bestond ten aanzien van een doelmatig werktuig, om de vrucht van den koffijboom te pellen. De toestel van dien industrieel is zeer eenvoudig en min kostbaar (*f* 15 à *f* 20), heeft het voorkomen van een molen en wordt in beweging gebragt door draaijen; de arm van een kind is hiervoor voldoende, terwijl bij deze nieuwe manier van pellen de boom minder heeft te lijden. Ons gouvernement heeft zijne aandacht op dit werktuig gevestigd en den heer *Prætorius*, inspectuur der Koffijcultuur op Java, gelast de zaak te onderzoeken. Dit onderzoek is gunstig uitgevallen en heeft, van de zijde der regering, aanleiding gegeven tot onderhandelingen, waarover weldra meer zal kunnen worden berigt. Overigens hebben ook de voornaamste Amsterdamsche eigenaren van koffijplantaadjes in Indië zich overtuigd van de deugdelijkheid des werktuigs, en zijn er bereids eenige naar Westindië verzonden.

— Men schrijft uit Amsterdam van gisteren:

» Heden is het vijf en twintig jaren geleden, dat alhier ter stede werd opgerigt de Koninklijke akademie van beeldende kunsten, welke de toenmalige stads teekenschool in de Raamstraat heeft vervangen. Naar wij vernemen, zal de plegtige viering van dezen dag eerst later plaats hebben, te gelijk met de gewone jaarlijksche prijsuitdeeling, waarschijnlijk in de maand Mei aanstaande.

» Men verzekert, dat de raad van bestuur der akademie onlangs een aantal kunstenaren en kunstkenners, zoo binnen- als buiten 's lands, tot leden heeft verkozen. Eenige berigten, welke in de jongste dagen van tijd tot tijd in Belgische papieren zijn gevonden, betreffende de benoeming van dezen of genen aldaar wonenden schilder tot lid der akademie te Amsterdam, schijnen dit gerucht te bevestigen."

— Het koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten zal in het laatst dezer maand twee openbare vergaderingen houden en wel de eerste en derde klasse, zullende eene voorlezing gehouden worden, bij de eerste door de hoogleeraren *A. H. van der Boon Mesch* en *P. van Limburg Brouwer* te Groningen, bij de derde klasse.

— Gedurende de maand Februarij zijn over den Hollandschen ijzeren spoorweg vervoerd 37517 reizigers en is de opbrengst geweest *f* 41308,23; zijnde het bedrag over de beide maanden van dit jaar 70522 reizigers en *f* 77820,54½ aan opbrengst.

— De Nederl. O. I. Regering nam in 1828 de zuidkust van Nieuw-Genua in bezit, een der grootste eilanden der wereld, grooter dan Java en Sumatra tezamen, en stichtte er eene kleine volkplanting, *Merkusoord* genaamd, en een fort *Dubus-de-Ghisignies*. De Nederl. luitenant ter zee *van Bondijk Bastiaanse*, die met de oprigting dier kolonie belast werd en sedert nog 13 reizen naar N.-Genua deed, heeft nu te Parijs eene beschrijving zijner reizen naar N.-Genua en Celébes uitgegeven. De inlanders van N.-Genua, vroeger als wild geschetst, beschrijft hij als vreesachtig eerder dan gewelddadig; de gepleegde gewelddadigheden waren, zoo als gewoonlijk, door Europeanen, wetens of onwetens, veroorzaakt. Toen bijv. de oorlogsbrik *Durgoin* 1826 op de kust van N.-Genua landde en eenige manschappen aan wal zond, werden deze, luidens het berigt van den commandant, verraderlijk overvallen; jaren daarna vernam men eerst, dat de inboorlingen de Hollanders gastvrij ontvangen en eerst aangevallen hadden, toen deze, uit onwetendheid, een kokospalm omhakten, eene halsmisdaad, omdat de inboorlingen meest van dien boom leven. De kolonie schijnt weinig vooruitgegaan te zijn: zelfs de naaste omtrek van Merkusoord is den Hollanders nog meerendeels onbekend, en de bezetting is te zwak om op verdere verwijderde plaatsen invloed te oefenen. De Nederlanders hebben er klaver en andere grassoorten en hoornvee, met het beste gevolg ingevoerd. Het doel dezer nederzetting was, van daar in het gebrek aan levensmiddelen op Amboina te voorzien.

In den Engelschen *Railway Chronicle* leest men:

De opbrengst der acht en dertig voornaamste spoorwegen in Engeland, gedurende de zes eerste maanden van 1844 hebben bedragen 3,264,450 ponden sterling (39,173,400 gulden). Deze wegen beslaan eene lengte van 1522 mijlen aan hoofdwegen en 234 mijlen aan zijtakken, in 't geheel 1756 mijlen. De opbrengst bedraagt 450,000 p. st. (5,400,000 gulden) meer dan die van de zes laatste maanden van het jaar 1843. Deze gunstige uitkomst wordt meer toegeschreven aan de verlevendiging in den handel dan aan de vermeerdering der spoorwegen. De geheele som die als dividend voor het gezegd halfjaar zal worden uitgekeerd bedraagt ongeveer twee millioen sterling (24 millioenen gulden). Daar nu verscheidene spoorwegen betrekkelijk eene verschillende waarde hebben, en verscheidene van minder aanbelang in bovenstaande opgaaf niet begrepen zijn, andere nog niet gereed zijn, zoo berekent men, dat met 't begin van dit jaar de engelsche spoorwegen een kapitaal vertegenwoordigen van honderd millioen sterlings (twaalf honderd millioenen gulden).

Het jongste nommer van den *Kunstspiegel* behelst een artikel over de beroemde schilderijverzameling van wijlen den kardinaal *Fesch*, bepaaldelijk over de tweede en derde afdeeling, bevattende de vlaamsche, hollandsche en duitsche scholen. In de 2de afdeeling telt men 325 Nommers, bevattende meesterstukken van 151 met namen genoemde schilders, waaronder 95 Noord-Nederlanders. De heer *George*, zelf kunstschilder, en expert van het Museum der Louvre, heeft in December jl. dezen catalogus te Rome voltooid. Bij de eerste verkooping van bovengenoemde schilderverijzameling in 1843, werden ruim 650 stuks van middelmatig penseel verkocht. In Maart van het vorig jaar had eene tweede verkooping van ruim 800 stukken plaats. Nu bleven alleen de voorname stukken uit de hollandsche, vlaamsche en duitsche scholen over, alsmede een aantal meesterstukken der italiaansche school, met welken verkoop men besloot den 17den dezer aan te vangen. Na den verkoop der geheele auctie zullen er 3333 schilderijen, die het kabinet van den kunstminnenden kardinaal uitmaakten, in de kunstwereld verspreid zijn. Onder de stukken van hollandsche meesters vindt men: de prediking van *Johannes den Dooper* door *Rembrandt*; *Jacobs reistogt*, door *A. van de Velde*; *de Jagersslaap*, door *Netzer*; *de tehuiskomst van de jagt*, door *Wouwerman*; *een Landschap*, door *J. van Ostade*, en vele andere uit de ruime beurs van den kardinaal bijeengebragt.

"De fransche ingeneur *Chaussenot* heeft een' toestel uitgevonden, om de spoorwegreizigers tegen overdreven snelheid te beveiligen. Te regt is in alle landen voor deze snelheid een maximum bepaald: deze voorzorg is vooral noodig op wegen, waar meer treinen, soms met eene kleine tusschenruimte, elkander volgen. Om nu gedurende en na den togt den graad van snelheid te kunnen nagaan en elke overtreding der machinisten te ontdekken, heeft *Chaussenot* den volgenden toestel uitgedacht. Door een riem, welke door eene aan eene der assen aangebragte rol bewogen wordt, wordt eene op een der rijtuigen geplaatste tweede rol rondgedraaid, welke beweging door een raderwerk aan een' ballentoestel wordt medegedeeld. Daar nu, volgens de wetten der middelpuntschuwende kracht, de ballen, naar de snelheid toeneemt, des te verder vaneen wijken, stijgt de staaf in het middelpunt van den toestel omhoog, en een daarop aangebragte wijzer beweegt zich langs eene regtstandige schaal, waarop de graden aangeteekend staan, in dier voege, dat de spoorweg-beambten en ook de reizigers ze gemakkelijk kunnen onderscheiden. Overschrijdt de snelheid het maximum, dan stijgt de staaf nog hooger, drijft een tweeden wijzer, die niet met de centraal-staaf verbonden is, omhoog, zonder dat deze in zijne vorige stelling terugkeert. Ook slaat een aan een' der ballen aangebragte hamer bij het ronddraaijen tegen eene klok, hetgeen onmisbaar de aandacht trekt. Deze tweede wijzer is in eene gesloten kast, waarvan de hoofdambtenaren den sleutel hebben, zoodat zij bij de aankomst zich kunnen verzekeren van de aangewende snelheid, terwijl zij alleen ook den wijzer in zijn' normalen toestand kunnen terugbrengen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^3/_8$; 3 pCt. $78^{11}/_{16}$; dito op resc. 79; 4 pCt. $99^1/_4$; O. Ind. Leening 4 pCt. $99^1/_8$; Amort.-Syndic. $4^1/_2$ pCt. 100; $3^1/_2$ pCt. 93; Handelm. $149^3/_4$; Rijn Spoorw. $109^1/_4$; Holl. Spoorw. $119^3/_4$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $58^3/_8$; Spanje $24^{11}/_{16}$; dito Onbep. St. $23^{11}/_{16}$; 3 pCt. $42^3/_{16}$; Coupons Ardoins $27^5/_8$; Fr. Uitgest. $8^1/_2$; Portug. 3 pCt. te Lond. $62^{13}/_{16}$; Rusland $108^1/_2$; Certif. 1831 en 1833 100; 4 pCt. bij *Hope* $92^3/_4$; dito bij *Stiegl.* $91^1/_2$; Certif. van Assign. 6 pCt. $76^3/_4$; Polen Certif. $87^1/_4$; Polen Aand. met loting fl. 500 $171^1/_4$; Amerika, Bankact. $7^1/_{16}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.